

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
КП «Полтавський обласний центр екстреної медичної допомоги
та медицини катастроф Полтавської обласної ради»
Департамент охорони здоров'я Полтавської облдержадміністрації**

МАТЕРІАЛИ

**III Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю
«Екстрена та невідкладна допомога
в Україні: організаційні, правові,
клінічні аспекти»
24 лютого 2023 року**

**ПОЛТАВА
2023**

УДК 614.88+616-083.98+616-039.74+616-036.11./-036.882-08](063)

**Редакційна колегія: Ждан В. М., Лисак В. П., Голованова І. А.,
Ляхова Н.О., Краснова О. І., Лавренко Д. О.**

«Екстрена та невідкладна допомога в Україні: організаційні, правові, клінічні аспекти»: Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю. (2023; Полтава).

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екстрена та невідкладна допомога в Україні: організаційні, правові, клінічні аспекти», 24 лютого 2023 року. [Текст] / ПДМУ; [ред.кол.: В. М. Ждан, В. П., Лисак, І. А., Голованова та ін.]. – Полтава, 2023. – 168 с.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екстрена та невідкладна допомога в Україні: організаційні, правові, клінічні аспекти» містять в собі наукові праці з питань організаційних, правових, клінічних аспектів екстреної та невідкладної допомоги в Україні фахівців різних спеціальностей, питанням покращення організації галузі охорони здоров'я та оптимізації роботи лікувальних закладів у період реформування.

УДК 614.88+616-083.98+616-039.74+616-036.11./-036.882-08](063)

©Полтавський державний медичний університет, 2023

Висновок. Дане дослідження дозволило оцінити природу і частоту не тільки невідкладних станів, а й компетентність, теоретичну та мануальну підготовку лікарів-стоматологів.

ВИБІР МЕТОДІВ ЗНЕБОЛЮВАННЯ У ПАЦІЄНТІВ ГРУПИ РИЗИКУ НА АМБУЛАТОРНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРИЙОМІ.

Мунтян О.В., Мунтян В.Л., Федик Т.В., Курдиш Л.Ф.

Вінницький національний медичний університет

ім. М.І. Пирогова, Вінниця

Проблема болю та місцевого знеболення на амбулаторному стоматологічному прийомі незважаючи на безліч досліджень залишається завжди актуальною. Лікування більшості стоматологічних захворювань, особливо гострих форм пульпітів та періодонтитів, супроводжується яскраво вираженими больовими відчуттями. Саме тому, лікарям – стоматологам під час проведення лікування одонтопатології необхідно особливу увагу звертати на створення відповідного комфорту пацієнту, що у свою чергу підвищує якість надання допомоги та скорочує терміни лікування.

На сьогоднішній день на ринку України представлена велика кількість засобів та методів місцевого знеболення, але покази до призначення у різних групах пацієнтів суперечливі. З найбільшою проблемою лікарі - стоматологи стикаються при виборі засобів та методів знеболення у пацієнтів з різними соматичними захворюваннями, з обтяженим алергологічним анамнезом та у людей похилого віку. Окрім того, лікарям - стоматологам необхідно враховувати, що наявність страху, тривожності перед стоматологічним лікуванням також може призвести до виникнення різних видів ускладнень.

З метою запобігання виникненню ускладнень на амбулаторному стоматологічному прийомі необхідно ретельно провести клінічне обстеження пацієнта. Перед проведенням місцевого знеболення особливу увагу необхідно звернути увагу на збір скарг, анамнезу захворювання та життя, а також на алергологічний анамнез. Під час бесіди з пацієнтом необхідно

зосередитися на психоемоційному стані пацієнта : страху, тривозі, дратівливості, плаксивості, а також під час огляду звернути увагу на колір шкірних покривів, підвищену пітливість, гіперсалівацію. Для оцінки загального стану пацієнта перед та під час проведення місцевого знеболення стоматологічних маніпуляцій потрібно проводити постійний моніторинг артеріального тиску та частоти серцевих скорочень. При виборі засобу та методу місцевого знеболення необхідно врахувати наявність соматичної патології, важкість перебігу та частоту рецидивів захворювання.

В амбулаторній практиці лікаря – стоматолога на даний час великий арсенал місцевоанестезуючих засобів, але найчастіше використовуються місцеві анестетики на основі мепівакаїну та артикаїну з різною концентрацією вазоконстриктору. Артикаїн являється найефективнішим та безпечним препаратом, має низьку жиророзчинність, широкий спектр дії, велику тривалість дії, найкоротший період напіввиведення серед інших анестетиків та майже не призводить до виникнення алергічних реакцій. Завдяки тому, що рН артикаїну близький до рН інтактних тканин організму його гідроліз у тканинах відбувається швидко, завдяки чому настає негайний знеболювальний ефект.

Для збільшення тривалості та глибини знеболюючого ефекту, а також для зменшення кровоточивості під час маніпуляцій артикаїн, який має виражену судинорозширювальну дію, необхідно обов'язково поєднувати з вазоконстриктором. Однак, вазоконстриктори мають системний вплив на організм : підвищення артеріального тиску, прискорення ритму серцевих скорочень, підвищення концентрації глюкози в крові та інше, тому застосування артикаїнівмісних анестезуючих засобів з високою концентрацією вазоконстриктору протипоказані до використання у пацієнтів групи ризику.

Саме тому, лікар – стоматолог для пацієнтів групи ризику повинен використовувати місцевоанестезуючі засоби на основі мепівакаїну, який має середні вазодилатаційні властивості та може бути використаний без

вазоконстрикторів. Місцеві анестетики на основі мепівакаїну являються препаратами вибору у хворих з підвищеною чутливістю до вазоконстрикторів та консервантів : захворювання серцево-судинної, дихальної системи та ендокринні захворювання.

Враховуючи системний вплив місцевих анестетиків, особливо високих концентрацій вазоконстриктору на організм людини необхідно у пацієнтів групи ризику також уважно підходити до вибору методів місцевого знеболення. Необхідно пам'ятати, що при введенні місцевого анестетика у пацієнтів відбувається підвищення артеріального тиску та частоти серцевих скорочень, особливо при використанні внутрішньокісткового місцевого знеболення. Це можна пояснити тим, що місцево анестезуючий засіб безпосередньо потрапляє в кровоносне русло, а також підвищеним рівнем тривоги під час проведення знеболення.

Окрім того, для запобігання виникнення ускладнень перед стоматологічними втручаннями пацієнтам групи ризику необхідно проводити специфічну премедикацію, яка призначається за декілька днів до втручання або безпосередньо перед амбулаторним прийомом. Також, потрібно враховувати, що частиною специфічної премедикації повинні бути лікарські препарати які пацієнти застосовують для лікування соматичної патології.

Таким чином, диференційований підхід до вибору засобів та методів місцевого знеболення, а також призначення специфічної премедикації у пацієнтів групи ризику перед стоматологічними маніпуляціями запобігає виникненню ускладнень та забезпечує відповідний комфорт пацієнту

Мунтян О.В., Мунтян В.Л., Федик Т.В., Курдиш Л.Ф. Вибір методів знеболювання у пацієнтів групи ризику на амбулаторному стоматологічному прийомі.	129
Плужнікова Т.В., Корнета О. М., Костріков А. В., Комар А. В. Кадрові зміни в системі екстреної медичної допомоги: парамедики та екстрені медичні техніки	132
Повшенюк А. В., Гаджула Н. Г., Пилипюк О. Ю., Повшенюк А.Я. Інгаляційна седация як спосіб зменшення ризику невідкладного стану при лікуванні стоматологічного пацієнта на терапевтичному прийомі	133
Пашков В.М. Правові вимоги підготовки фармацевтів відповідно до законодавства ЄС	135
Пашков В.М., Соловійов О.С. Нормативно-правове регулювання діяльності служби порятунку(парамедиків): досвід ФРН	139
Попова К.О. Травма нерва	142
Пронтенко К. В., Охріменко І. М. Способи та засоби евакуації пораненого з поля бою як необхідна умова спасіння його життя	144
Теницька Є.Д., Одійчук В.О., Краснова О.І., Краснов О.Г. Невідкладна допомога при травмах: алгоритм abcde проти march	148
Федик Т.В., Гаджула Н.Г., Федик А.В., Мунтян О.В. Клінічні аспекти вибору місцевого анестетика як профілактика невідкладних станів на амбулаторному стоматологічному прийомі	151
Фурман Р. Л., Барило О. С., Поліщук С. С., Свистунов Д. М. Медикаментозна терапія остеопорозу щелеп у пацієток з дисбалансом естрогенів, як екстренна профілактика патологічних переломів.	154
Цапенко Ю.П. Невідкладна допомога при легеневій кровотечі у хворих на туберкульоз	157
Черниш І.О. Іноваційні технології в екстреній та невідкладній допомозі. Телемедицина.	158
Ольга В. Шешукова, Валентина П. Труфанова, Софія С. Бауман, Тетяна В. Поліщук, Катерина С. Казакова, Анна С. Мосієнко, Аліна І. Максименко. Досвід надання допомоги дітям із травмами фронтальних зубів	160
Мaksymenko A.I., Sheshukova O.V., Kuz I.O., Kazakova K.S., Pysarenko O.A. Trends in prevention of emergency conditions in paediatric dentistry	163
Зміст	166